

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. év április hó 22. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hivatali visszaélés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Bajai Városi Bíróság 3.B.570/2003/49. számú, illetőleg a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Bf.930/2006/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Bajai Városi Bíróság a 2006. május 31. napján kihirdetett 3.B.570/2003/49. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rb. folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntetében. Ezért őt - halmazati büntetésül - 6 hónapi börtönbüntetésre és a közügyektől 2 évi eltiltásra ítélte.

Kétirányú fellebbezés alapján eljárva a Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 2007. március 1. napján meghozott 3.Bf.930/2006/9. számú ítéletével az elsőfokú határozatot annyiban változtatta meg, hogy a bűncselekményeket tettesként elkövetettnek minősítette és a kiszabott börtönbüntetés tartamát 1 évre súlyosította.

Az elsőfokú ítélettel megállapított - a másodfokú bíróság által kiegészített és helyesbített - tényállás lényege a következő.

A terhelt foglalkozása önálló bírósági végrehajtó, jelenleg már nyugdíjas.

A tényállás 1. pontja:

A hitelező pénzügyi intézet kérelmére egy adós ellen a Kiskunhalasi Városi Bíróság

- 1996. október 7. napján Vh.1009/96. számon 359.922 Ft és járulékaik megfizetése iránt;
 - 1997. június 24. napján Vh.685/1997. számon 73.148 Ft és járulékaik megfizetése iránt
- végrehajtási lapot állított ki, amit megküldött a terheltnek, mint végrehajtónak.

A Vh.1009/96. számú ügyben, 1996. november 12. napján a terhelt - anélkül, hogy a végrehajtási lapot az adósnak kézbesítette volna - megkereste az illetékes Földhivatalt, hogy az adósnak egy ingatlanon fennálló $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére végrehajtási jogot jegyezzen be; ami 1996. november 29. napján megtörtént.

1996. november 13. napján a terhelt felszólította a végrehajtást kérő pénzügyi intézetet 25.000 Ft végrehajtási költségelőleg megfizetésére; a pénzügyi intézet az előleget nem fizette meg.

1997. november 6. napján a terhelt megállapította, hogy a Vh.1009/96. számú ügyben a végrehajtási eljárás szünetel, és az ügyet 1998. január 8. napjával a Kiskunhalasi Városi Bíróság végrehajtói irattárába helyeztette. A Vh.1009/1996. számú ügyben a terheltnek törvényesen járó, felszámítható végrehajtási munkadíj, költség nem merült fel.

A Vh.685/1997. számú ügyben, 1997. július 1. napján a terhelt felszólította a pénzügyi intézetet 10.000 Ft végrehajtási költségelőleg megfizetésére; a pénzügyi intézet a költséget megelőlegezte. Ezért a terhelt végrehajtási cselekményeket foganatosított, letiltást rendelt el az adós nyugdíjára.

1999. május 6. napján a pénzügyi intézet értesítette a terheltet, hogy vele szemben fennálló tartozását az adós - közte a Vh.685/1997. számú ügyben megelőlegezett végrehajtási költséget is - megtérítette.

A Vh.685/1997. számú ügyben az adósnak - mivel önként megtérítette a pénzügyi intézet által megelőlegezett költséget is - 10.829 Ft visszajárt.

Ezt követően a terhelt a Vh. 1009/1996. számú ügyet az irattárból kivette és felhívta

- az adóst 1999. május 28. napján - díjjegyzék kiállítása nélkül - 43.453 Ft megfizetésére, azzal, hogy ellenkező esetben végrehajtási cselekményt foganatosít;
- a pénzügyintézetet 1999. június 15. napján, hogy nyilatkozzon a Vh.1009/96. számú ügybeni követelése fennállásáról, s egyben fizessen meg az adós által megtérített összegből 43.453 Ft végrehajtási költséget.

A terhelt felhívására

- az adós nem fizetett, és 1999. június 2. napján a terhelt irodájában személyesen bejelentette, hogy tartozását megtérítette, s bemutatta a pénzügyintézet által kiadott igazolást;
- a pénzügyintézet pedig - a terhelt által 1999. június 25. napján átvett - levelében megerősítette, hogy az adóssal szembeni követelése megszűnt.

A terhelt a felhívások kibocsátásakor tisztában volt azzal, hogy a Vh.1009/1996. számú ügyben

- az eljárás szünetelése alatt eljárási cselekményre kivételesen kerülhet sor; s - miután végrehajtási cselekményt nem végzett - sem munkadíjra, sem költségterítésre nem jogosult;
- az eljárás szünetelés folytán befejeződött;
- az adós pedig összes tartozását (a megelőlegezett költségekkel együtt) a pénzügyintézetnek megfizette.

1999. június 23. napján a terhelt a Vh.685/1997. számú ügyben adósnak visszajáró 10.829 forintot önhatalmúlag lefoglalta és azt a Vh.1009/96. számú ügybe - mint az adós által meg nem fizetett 43.453 Ft végrehajtási költség előlegét - átvezette.

1999. június 29. napján a terhelt a Vh.1009/96. számú ügyben - díjjegyzék nélkül - ismét felhívta az adóst 32.624 Ft tartozás megfizetésére.

1999. július 2. napján az adós a terhelt intézkedései ellen végrehajtási kifogással élt.

1999. szeptember 16. napján a terhelt 32.624 Ft végrehajtási költség, mint behajtandó követelés iránt letiltást bocsátott ki; melynek alapján 1999. november 17. napján a Nyugdíjfolyósító Intézet az adós nyugdíjából levont és a terheltnek átutalt 9.670 forintot.

1999. október 20-i hatállyal a Kiskunhalasi Városi Bíróság a Vh.1009/96. számú végrehajtási eljárást felfüggesztette [Tpk.50.783/1999/10. számú végzés].

A bíróság végzését a terhelt 1999. október 22. napján átvette; s aznap a Vh.1009/96. számú ügyben ismételten díjjegyzék-számlát állított ki, melyben felhívta az adóst 34.128 Ft végrehajtási munkadíj és költség megfizetésére.

2000. január 31. napján a Kiskunhalasi Városi Bíróság - az adós kifogása alapján - a Vh.1009/96. számú ügyben a terhelt 1997. november 6. napját követő valamennyi intézkedését, s az adós ingatlanának lefoglalását megsemmisítette; s megállapította hogy

- a Vh.1009/96. számú ügy - mivel a pénzügyintézet, a felhívás ellenére a költséget nem előlegezte - szüneteléssel befejeződött;
- a terheltnek a lefoglalás iránt, és a szünetelés megállapítását követően tett minden intézkedése törvénytörő;
- a terhelt meghiúsította az adós önkéntes teljesítésének lehetőségét azáltal, hogy végrehajtási lap adósnak történő kézbesítését, és a végrehajtást kérőnek a költség előlegezésére történő felhívását megelőzően intézkedett a lefoglalásról;
- a terhelt megsértette a jogszabályokat, amikor a szünetelés alatt végrehajtási cselekményeket végzett; és ezirányú kérelem hiányában az adósnak visszajáró összeget, mint előleget átvezette egy másik végrehajtási ügybe. [Pk.50.783/1999/16. számú végzés]

A bíróság végzését 2000. február 15. napján a terhelt átvette.

2000. március 9. napján a Vh.1009/96. számú ügyben a terhelt ismét felhívta az adóst a végrehajtási költség megfizetésére, s egyidejűleg kézbesítette számára az 1996. október 7. napján kiállított végrehajtási lapot.

2000. december 4. napján a Kiskunhalasi Városi Bíróság - az adós kifogása alapján - a terhelt 2000. március 9-i intézkedéseit megsemmisítette; és felhívta a terheltet, hogy

- tegyen eleget a 2000. január 31-i bírósági határozatban foglaltaknak; s
- intézkedjen az adóstól - letiltás útján - befolyt összeg visszafizetésére. [T.Pk.50.409/2000/14. számú végzés]

A terhelt - egy újabb bírósági határozat felhívására - 2001. november 8. napján, postaköltséget levonva, 22.940 forintot az adósnak visszautalt.

A tényállás 2. pontja:

1993. és 1994. évben különböző személyek kérelmére több végrehajtási eljárás indult két adós ellen, melyekben a terhelt járt el végrehajtóként.

A Vh.32.637/1993. számú ügyben 1997. április 14., majd május 12. napjára a terhelt árverést tűzött ki az adósoknak egy ingatlanon fennálló $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére.

A második árverés sikertelenségét követően a terhelt az abban az időszakban az eljárásban résztvevő valamennyi végrehajtást kérőt - közte az U. Rt.-t - felhívta az adósok ingatlanának a becsérték feléért történő átvétele lehetőségére.

Az ingatlannak a becsérték feléért történő átadására kitűzött 1997. szeptember 5-i időpontban a végrehajtást kérők közül átvételi szándékát - törvényi határidőben - egyedül az U. Rt. tartotta fenn, jelentette be.

A terhelt az 1997. szeptember 5. napjára kitűzött időpontot szeptember 26-ára módosította.

1997. szeptember 11. napján a Kiskunhalasi Városi Bíróság **Vh.1147/1997. szám** alatt, B. S. kérelmére végrehajtási záradékkal látta el az egyik adós 5.000.000 Ft tőke és annak kamatai tartozásáról szóló közjegyzői okiratot; amit a terhelt aznap megkapott.

B. S. - eltérően az **U. Rt.-től** - nem a második sikertelen árverésről készült jegyzőkönyv kézbesítésétől számított 15. napon belül, hanem annak eltelte után több hónappal terjesztette elő az egyik adós ingatlanrészének átvételére vonatkozó szándékát.

Az 1997. szeptember 26-i ingatlanátadáson a terhelt

- az egyik adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét a becsérték feléért átadta az **U. Rt.-nek**;
- a másik adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére pedig árverést tartott; és azt a legnagyobb ajánlatot tevő **B. S.-nek** adta át.

1997. október 2. napján a terhelt felhívta

- az **U. Rt.-t** 838.637 Ft vételár-különbözet, 558.873 Ft végrehajtási költség, összesen 1.296.917 Ft megfizetésére, amit az **U. Rt.** a terheltnek átutalt;
- **B. S.-t** 2.520.823 Ft vételár-különbözet, 1.798.361 Ft végrehajtási költség, összesen 4.213.184 Ft megfizetésére, aki ennek nem tett eleget.

Ezt követően a terhelt az egyik adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni része tárgyában felhívta az **Ü.** Rt.-t

- 1997. november 11. napján arra, hogy 10.000.000 Ft vételáron, beszámítással az ingatlanhányadot átveheti; s ez esetben fizessen meg 8 napon belül (végrehajtási költséggel együtt) 4.393.739 forintot;
- 1997. november 25. napján pedig arra, hogy az átadás fejében 4.995.000 Ft vételárat és 1.697.211 Ft végrehajtási költséget fizessen meg.

Az **Ü.** Rt. a terhelt 1997. szeptember 26-i árverési intézkedése ellen végrehajtási kifogással élt: az árverés megsemmisítését és az ingatlan egészének átadását kérte.

1998. december 29. napján jogerős végzésével a Pesti Központi Kerületi Bíróság - az **Ü.** Rt. kifogása alapján - az 1997. szeptember 26-i árverési eljárást megsemmisítette; és megállapította, hogy

- az 1997. szeptember 26-i árverés törvénysértő volt, mivel a terhelt a Vht. 158. §-a megsértésével biztosította **B. S**-nek az egyik adós tulajdoni részének átvételét;
- a **Vh.32.637/1993. számú ügyben** az adósok tulajdoni részének átadása 1997. szeptember 5. napján az **Ü.** Rt. - mint az átvételi szándékot egyedül bejelentő végrehajtás kérő - részére megtörtént; s a terhelt csupán az átvételi jegyzőkönyv készítését halasztotta el. [Vh.19.922/1997/11., Vh.19.924/1997. számú végzés]

Ehhez képest a terheltnek a Vht. 158. § (1) bekezdése szerint az **Ü.** Rt. részére az adósok ingatlanát a becsérték feléért át kellett volna adnia és erről jegyzőkönyvet kellett volna készítenie.

A jogerős határozatot a terhelt 1999. március 11. napján átvette.

Ezt követően a terhelt - figyelmen kívül hagyva a bírósági határozatot - 1999. május 12. napján árverést tartott egy másik, a **Vh.32.608/94. számú ügyben**, amely az egyik adós ellen - 3.600.000 Ft tőke és járulékai tartozás miatt - indult, s a végrehajtást kérő (jogutódlás folytán) szintén az **Ü.** Rt. volt.

Az árverés eredményeként a terhelt árverési vétel hatályával, a becsérték 50 %-ának megfelelő 4.955.000 Ft fejében az **Ü.** Rt., mint árverési vevő részére átadta ezen adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét.

1999. május 20. napján a terhelt - díjjegyzék és végrehajtási kifogás lehetőségének biztosítása nélkül - felszólította az **Ü.** Rt.-t, hogy az adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részének az ingatlan-nyilvántartásba történő átvezetése végett 1.532.559 forintot utaljon át.

1999. május 28. napján az **Ü.** Rt. a kért összeget a terheltnek átutalta; egyidejűleg a terhelt 1999. május 12-i árverési, és május 20-i intézkedésével szemben végrehajtási kifogást nyújtott be a Kiskőrösi Városi Bírósághoz.

1999. június 15. napján a **Vh.32.608/94. számú ügyben** a terhelt az adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét jegyzőkönyvileg ténylegesen átadta az **Ü.** Rt.-nek; s június 22. napján megkereste a Földhivatalt a tulajdonjog bejegyzése végett.

1999. november 17. napján jogerős végzésével a Kiskőrösi Városi Bíróság - az **Ü.** Rt. kifogása alapján - a Vh.32.608/94. számú ügyben a terhelt 1999. május 12.-i árverési intézkedését megsemmisítette; egyben kötelezte a terheltet

- a 1998. december 29-i bírósági határozat [PKKB Vh.19.922/1997/11.; Vh.19.924/1997.] végrehajtására;
- az adósok ingatlanának 1/1 tulajdoni arányban az **Ü.** Rt. részére történő átadására. [2.Pk.50.506/1999/10. számú végzés]

A bíróság e határozatát a terhelt 1999. november 30. napján átvette.

E bírósági határozat alapján a terheltnek az adósok ingatlanát 1/1 tulajdoni arányban az **Ü.** Rt.-nek át kellett volna adnia.

Ezzel szemben a terhelt

- 2000. március 9. és április 4. napján megkereste a Földhivatalt az adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét illetően az eredeti állapot visszaállítása érdekében; amit 2000. május 4. napján a Földhivatal elutasított;
- **Vh.1147/1997. számú ügyben** 2000. április 6. napján, a május 9-ére kitűzött, árverésre hirdetményt bocsátott ki az adós $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére.

A 2000. április 6-i intézkedés ellen az **Ü.** Rt. kifogással élt.

2000. május 8. napján a Kiskunhalasi Városi Bíróság - az **Ü.** Rt. kifogása alapján - a végrehajtást felfüggesztette. [2.Tpk.50.534/2000/6. számú végzés]

A végrehajtás felfüggesztésének hatálya alatt - 2000. május 23. napján - a terhelt ismét megkereste a Földhivatalt az eredeti állapot visszaállítása iránt.

Az **Ü.** Rt. végrehajtási kifogással élt a terhelt

- 2000. március 9-i;
- 2000. április 4-i; és
- 2000. május 23-i

Földhivatali megkeresései ellen.

2000. február 22. napján meghozott - a Bács-Kiskun Megyei Bíróság határozata folytán 2000. március 24-én jogerős - végzésével a Kiskőrösi Városi Bíróság (az **Ü.** Rt. kifogása alapján) megállapította, hogy

- a Vh.32.608/94. számú ügyben törvénysértő a terhelt 1999. május 20-i intézkedése, mellyel az **Ü.** Rt.-t 1.532.559 Ft megfizetésére hívta fel; mivel
- a végrehajtó számára a Vht., és a 14/1994. (IX.8.) IM rendelet sem ad lehetőséget ingatlan-nyilvántartáson való átvezetés címén végrehajtási költség felszámolására; s
- törvénysértő az is, hogy a terhelt díjjegyzék nélkül kívánta költségét érvényesíteni.[2.Pk.50.506/1999/13.; Gpkf.50.034/2000/2. számú végzés]

A bíróság jogerős határozatát 2000. július 4. napján vette át a terhelt; ezt megelőzően 2000. március 28. napján az **Ü.** Rt.-nek a 1.532.559 forintot visszautalta.

2000. március 30. napján az **Ü.** Rt. felszólította a terheltet, hogy **a Vh.32.637/1993. számú ügyben**, 1997. október 27. napján (vétélár különbözet és végrehajtási költség címén) megfizetett 1.296.910 forintot utalja vissza; amit a terhelt 2000. december 6. napján tett meg.

2000. június 13. napján kelt és július 29. napján jogerős végzésével a Kiskunhalasi Városi Bíróság

- elrendelte a végrehajtás folytatását;
- a terheltnek az árverés kitűzése iránti intézkedését megsemmisítette;
- megállapította, hogy 1997. szeptember 5. napján a terhelt az ingatlan egészét az **Ü.** Rt. részére árverési vétel hatályával átadta; s
- utasította a terheltet, hogy a végzés kézbesítésétől számított 5 napon belül készítse el a jegyzőkönyvet az ingatlan egészének átadásáról; s intézkedjen a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartásba átvezetése érdekében.[2.Tpk.50.534/2000/19. számú végzés]

A jogerős bírósági határozatot a terhelt 2000. november 7. napján vette át.

2001. március 28. napján kelt - a Bács-Kiskun Megyei Bíróság határozata folytán 2001. szeptember 20. napján jogerős - végzésével a Kiskunhalasi Városi Bíróság (az **Ü.** Rt. kifogása alapján) a terhelt 2000. március 9-i, április 4-i, és május 23-i Földhivatal

megkeresése *iránti* *intézkedéseit*
megsemmisítette.[Pk.51.584/2000/7.; Gpkf.50.051/2001/2. *száma*
végzés]

Az elsőfokú bíróságnak a tényállás 1. pontja kapcsán kifejtett jogi értékelése szerint a terhelt tisztában volt azzal, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 52. § b) és 54. § b) pontja alapján

- a Vh.1009/96. számú végrehajtási eljárás szünetelt, mivel a végrehajtást kérő a költségeket nem előlegezte;
 - a végrehajtást csak akkor lehet folytatni, ha a végrehajtást kérő a költségeket előlegezi;
- a Vht. 36. § (1) bekezdése és 138. § (1)-(2) bekezdése alapján pedig
- az adósnak a végrehajtási lapot (ingatlan-végrehajtás esetén is) a végrehajtási cselekmény foganatosítása előtt kézbesíteni kell, ezáltal biztosítva az önkéntes teljesítés lehetőségét.

Ezzel szemben - a végrehajtási lap kézbesítését, és a végrehajtást kérő előleg fizetésére történő felszólítását megelőzően - 1996. november 12. napján megkereste a Földhivatalt, hogy az adós ingatlanára végrehajtási jogot jegyezzen be.

A terhelt tisztában volt azzal is, hogy

- mivel a Vht. 52. § b) és 54. § b) pontja értelmében a szünetelés alatt eljárási cselekményt nem folytathat: így munkadíjra és költségtérítésre sem tarthat igényt;
- a végrehajtást kérő pénzintézet 1999. május 6. napján közölte, hogy az adós minden tartozását rendezte;
- a Vht. 34. § (1) bekezdése, a 14/1994. (IX.8.) IM rendelet (Dsz.) 1. § (1) bekezdése, 21. § (1) bekezdése alapján a munkadíjról, költségről díjjegyzéket kell kiállítani és jogorvoslati jogra figyelmeztetéssel kézbesíteni.

Ezzel szemben

- a szünetelés alatt az irattárból felvette az ügyet; s
- azt követően, hogy az adós a tartozását rendezte, 1999. május 28. és 1999. június 29. napján - díjjegyzék és kifogás lehetőségére való figyelmeztetés nélkül - végrehajtási költség megfizetésére hívta fel az adóst; melynek behajtására
- 1999. szeptember 16. napján, majd 2000. március 9. napján az adós nyugdijára letiltást bocsátott ki.

A terhelt a jogszabályok mellett a bírósági határozatokban előírt kötelezéseknek sem tett eleget; s mindezen túlmenően önkényesen járt el, amikor a Vh.685/1997. számú ügyben adósnak visszajáró 10.829 forintot lefoglalta, azt előlegként átvezette a

Vh.1009/96. számú ügybe azért, hogy olyan munkadíj és költség behajtását biztosítsa, amelyre nem volt jogosult.

Mindezek alapján az ugyanazon adós elleni végrehajtási eljárásban a terhelt hivatali helyzetével visszaélt, magatartása azt célozta, hogy az adósnak jogtalan hátrányt okozzon, magának pedig jogtalan előnyt szerezzen. Ezáltal folytatólagosan megvalósította a hivatali visszaélés büntettét.

A tényállás 2. pontja kapcsán az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a PKKB 1998. december 29. napján jogerős határozataiban foglaltak alapján a terheltnek a Vh.32.637/99. számú ügyben az ingatlan 1/1 arányú tulajdonának 1997. szeptember 5-i átadásáról jegyzőkönyvet kellett volna készítenie [PKKB Vh.19.922/1997/11., Vh.19.924/1997.].

Ennek ellenére a terhelt jegyzőkönyvet nem vett fel; helyette a másik, Vh.32.608/94. számú ügyben 1999. május 12-én árverést tartott, majd díjjegyzék és jogorvoslati lehetőség biztosítása nélkül felszólította az **Ü.** Rt.-t - az ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni része ingatlan-nyilvántartásba való átvezetése címén - 1.532.559 Ft megfizetésére.

A Kiskőrösi Városi Bíróság a 2000. február 22. napján meghozott - a Bács-Kiskun Megyei Bíróság határozata folytán 2000. március 24. napján - jogerős végzése alapján a terhelt ezen felszólítása törvénysértő volt, mert azt sem a Vht. 164. §-a, sem pedig a 14/1994. (IX.8.) IM rendelet nem teszi lehetővé; s kötelezte a terheltet, hogy az ingatlan egészét adja át a végrehajtást kérőnek [2.Pk.50.506/1999/13.; Gpkf.50.034/2000/2.].

Ennek ellenére a terhelt 2000. március 9. és április 4. napján is intézkedett a Földhivatalnál az adós tulajdonjogának helyreállítása iránt; április 6. napján pedig árverési hirdetményt bocsátott ki.

A Kiskunhalasi Városi Bíróság a 2000. május 8. napján meghozott végzésével a végrehajtási eljárást felfüggesztette, melynek joghatásaival a terhelt tisztában volt [2.Tpk.50.534/2000/6.].

Ennek ellenére a terhelt 2000. május 23. napján - a felfüggesztés alatt - ismét intézkedett a Földhivatalnál az adós tulajdonjogának helyreállítása iránt.

Mindezek alapján a terhelt - az **Ü.** Rt.-vel szembeni törvénysértő, a bírósági rendelkezésekkel ellentétes intézkedéseivel - ugyancsak megvalósította a folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntettét; mivel szándéka kifejezetten azt célozta, hogy a végrehajtást kérő Rt.-nek hátrányt okozzon.

A másodfokú bíróság - amellet, hogy a tényállásból, vád hiányában, kirekesztette a 2000. október 18. napját követően történeteket - egyetértett a bűnösségre vont jogi következtetéssel.

Ugyanakkor a tényállás 1. pontja esetében kifejtette, hogy

- a terhelt bűnössége már akkor megvalósult, amikor a hivatali helyzetével való visszaélésnek minősülő cselekvései célzatosan arra irányultak, hogy magának, mint végrehajtónak jogtalan előnyt szerezzen;
- a jogtalan előny szerzés megállapítása értelemszerűen feltételezi a jogtalan hátrány okozását, azonban e tekintetben csupán a terhelt eshetőleges szándéka bizonyítható.

A tényállás 2. pontjában pedig a terhelt (vád tárgyát képező) intézkedéseiből ugyancsak következtetés vonható a jogtalan előnyszerzés célzatára, mivel a terhelt törvénytelen intézkedése miatt olyan végrehajtási költséget, illetve olyan jogcímen kívánt behajtani, amiért nem járt díj.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját megjelölve - felülvizsgálati indítványt felmentés érdekében.

Az indítvány szerint a terhelt egyik tényállási pont szerinti magatartása sem volt célzatos és szándékos, így nem valósította meg a hivatali visszaélés bűncselekményét.

Az indítvány a tényállás 1. pontja kapcsán arra hivatkozott, hogy

- 1996. november 12. napján a terhelt az adósnak személyesen átadta a végrehajtási lapot;
- 1999. május 6. napján a pénzügyi intézet azt kérte, hogy az adós ellen már csak a végrehajtási költségre folyjon; s az iratok alapján a terhelt is csak erre korlátozta a végrehajtást;
- az adós 1999. július 2-i kifogása részben azt tartalmazta, hogy a bíróság minimálisra csökkentse a végrehajtási költséget;
- 2000. március 9. napján a terhelt szabályszerűen kézbesítette az adósnak a végrehajtási lap másolatát.

Az indítvány szerint téves az eljárás bíróság jogértelmezése, mivel

- a végrehajtási lap kézbesítésének elmulasztásából nem következik az adós önkéntes teljesítésének elvonása, ugyanis az adósnak az eljárás során bármikor lehetősége van önkéntes teljesítésre;
- a Dsz. 1. § (1) bekezdése és 6. §-a értelmében, ha a végrehajtó a végrehajtás körében munkát végzett, akkor az annak eredményességétől függetlenül díjazás illeti meg;

- a Dsz. 17. § (1)-(2) bekezdéséből nem következik, hogy a végrehajtó köteles előleget kérni, s addig nem végezhet végrehajtási cselekményt, amíg az előleget nem kérte; ehhez képest a Földhivatal megkeresése (mint kényszercselekmény) nem volt jogtalan, amiért pedig a végrehajtót díj illette meg;
- a Vht. 52. § b) pontja alapján az eljárás akkor szünetel, ha a végrehajtó kért előleget és felhívása eredménytelen maradt;
- a terheltnek joga volt arra, hogy a más ügyben visszajáró pénzt lefoglalja, ugyanis a Vht. 84. § (1), 86. § (1) bekezdése, 89-96. §-a alapján, ha az adós önként nem teljesít, akkor lefoglalható az olyan ingósága, melyről feltételezhető, hogy a tulajdonát képezi;
- a Dsz. 21. § (2) bekezdése értelmében a végrehajtónak a végrehajtási eljárás befejezésekor kell díjjegyzéket készítenie;
- a tényállás szerinti kifogások elbírálása idején hatályban volt szabályozás miatt a végrehajtónak nem volt lehetősége a bírósági végzések indokolásában kifejtettek (esetlegesen eltérő jogértelmezése alapján való) megtámadására.

Az indítvány a tényállás 2. pontja kapcsán kifejtette, hogy

- a terhelt az eredetileg 1997. szeptember 5. napjára kitűzött ingatlanátadását hivatali elfoglaltsága miatt halasztotta el;
- a terhelt 2000. május 11. napján jelentésben tájékoztatta az eljáró polgári bíróságot arról, hogy miért nem tud eleget tenni az ingatlanátadásnak; 2001. január 19. napján pedig arról, hogy az átadás az ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére 1997. szeptember 26. napján, a másik $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére pedig 1999. május 12. napján megtörtént;
- a terhelt 2000. március 6., május 9. és 2001. január 9. napján segítséget kért, de nem kapott az ügyben eljáró polgári bíróságoktól határozataik végrehajtásának értelmezéséhez.

Az indítvány szerint téves az eljáró bíróság jogértelmezése, mivel

- a Vht. 158. § (1) bekezdése és 156. §-a alapján - **B. S.** vonatkozásában - az átvételi jogosultság nem akkor gyakorolható, ha a végrehajtást kérő ügyében már volt sikertelen árverés, hanem akkor ha az ingatlant már két alkalommal, sikertelenül árverezték; s aki a sikertelen árverést követően válik végrehajtást kérővé, az is a sikertelen második árveréstől számított 15 napon belül tehet vételi ajánlatot;
- az ingatlan nem egyszerre $\frac{1}{1}$, hanem két ízben $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban való, egyenkénti átadása nem volt törvénysértő, ugyanis a Vht. alapján a különböző adósok ügyei külön-külön indulnak; a bűncselekmény idején hatályos 20/1994. (XII.24.) IM rendelet 26-27. §-a pedig nem tette lehetővé az ügyek egyesítését;
- a Dsz 1. § (1) bekezdése és 6. §-a értelmében, ha a végrehajtó a végrehajtás körében munkát végzett, akkor az annak eredményességétől függetlenül díjazás illeti meg; a Vht. 254. §-

a alapján pedig a költség megfizetése nem a tulajdonjog átvezetésének előfeltétele volt, hanem a végrehajtási költség, illetve árverési vételár-különbözet megfizetésének oka.

Mindezek alapján az indítvány szerint

- a tényállás 1. pontjában írt esetben a terhelt az adós önkéntes teljesítése, így eredményes végrehajtás alapján, és a végrehajtást kérő kifejezett kérelmére intézkedett az adós ellen az addig szünetelő eljárásban a végrehajtási költség behajtása iránt;
- a tényállás 2. pontja szerinti esetben pedig a terhelt intézkedései a végrehajtást kérő tulajdonszerzését célozták, azonban az akkor hatályos szabályok nem tették lehetővé az adósok közös tulajdonában lévő ingatlannak az 1/1 arányban történő átadását.

Ehhez képest a terhelt magatartása azért nem volt célzatos, mert nem jogtalan az az előny, amely magatartásának részben a célja. A terhelt magatartásának célja nem a munkadíj, vagy költség megszerzése, hanem a végrehajtási eljárás, az adós, akár törvényes kényszer útján való teljesítése.

Ezen túlmenően az indítvány szerint az eljáró bíróság jogi álláspontja önmagában is ellentmondásos; mivel a másodfokú bíróság mellőzte a jogtalan hátrány okozására irányuló célzat megállapítását.

A Legfőbb Ügyészség BF.2189/2007. számú írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség álláspontjának lényege szerint a terhelt irányadó tényállás szerinti - jogszabályokat sértő és bírósági rendelkezéseket sem teljesítő - magatartása a részére törvényesen nem járó végrehajtási költségek, illetőleg munkadíj megszerzésére, mint jogtalan előny biztosítására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott; melyen a terhelt és védője a felülvizsgálati indítványt fenntartotta és azzal, az ügyész pedig az írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-a (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Ez azt jelenti, hogy nincs lehetőség a tényállásban nem szereplő, attól eltérő körülményekre hivatkozással, vagy a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének kifogásolásán keresztül a bűnösség kérdésének vitatására.

Ehhez képest kizárt a felülvizsgálat az indítványnak

- a tényállás 1. pontját érintő, és a végrehajtási lap 1996. november 12-i átadására, a hitelintézet (mint végrehajtást kérő) 1999. május 6-i levelének, az adós 1999. július 2-i végrehajtási kifogása tartalmára, valamint
- a tényállás 2. pontját érintő, és a terhelt által a polgári bírósághoz intézett jelentésekre, illetve azok tartalmára vonatkozó és az irányadó tényállásban nem szereplő, attól eltérő körülményekre hivatkozó részeire.

A Btk. 225. §-a alapján a hivatali visszaélés büntettét követi el az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél.

A tényállás 1. pontjában írt magatartásával a terhelt a következő jogsértéseket vétette.

A Vht. 36. § (1) bekezdése alapján a végrehajtó a végrehajtás foganatosításának megkezdésekor a helyszínen adja át a végrehajtható okiratot az adósnak, és egyúttal felhívja őt az azonnali teljesítésre.

A Vht. 138. § (1) bekezdése alapján pedig a végrehajtó az ingatlant a végrehajtási okiratnak az adós részére történő kézbesítésével egyidejűleg köteles lefoglalni; míg a (2) bekezdés szerint az ingatlan lefoglalása a végrehajtási jognak az ingatlan-nyilvántartásba való - a végrehajtó megkeresése folytán a Földhivatal általi - bejegyzésével valósul meg.

Ezzel szemben a terhelt (a Vh.1009/96. számú ügyben) a végrehajtási költségek megelőlegezésére való felhívást megelőzően, anélkül intézkedett a Földhivatal felé a végrehajtási jog bejegyzése iránt, hogy előzőleg kézbesítette volna az adósnak a végrehajtási lapot.

A Vht. 52. § b) pontja alapján a végrehajtás szünetel, ha a végrehajtást kérő (ez esetben a pénzügyintézet) a végrehajtási költséget - bár köteles rá - nem előlegezte.

A Vht. 54. §-a alapján a Vht. 52. § b) pontja szerint szünetelő végrehajtást akkor lehet folytatni, ha a végrehajtást kérő a költséget előlegezte.

A Vht. 41. § (2) bekezdése alapján, ha a végrehajtást kérő a követelés megszűnését bejelentette, továbbá a meg nem fizetett illetéket és az állam által előlegezett költséget befizette, a végrehajtási eljárás befejeződött.

A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzügykezelésről szóló 20/1994. (XII.24.) IM rendelet (Bvüsz.) 33. § a) pontja alapján befejezett a végrehajtási ügy, ha a végrehajtást kérő a teljesítést bejelentette; 34. § a) pontja alapján pedig akkor is, ha a végrehajtás szünetel.

A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX.8.) IM rendelet (Dsz.) 21. § (1) bekezdése alapján a végrehajtónak a végrehajtási ügy érdemi vagy ügyviteli befejezésekor (Bvüsz. 33-34. §) díjjegyzéket kell kiállítania az általa felszámított, őt megillető munkadíjról, költségtérítésről (stb.).

Az irányadó tényállás alapján a Vh.1009/96. számú ügyben a pénzügyintézet a végrehajtási költséget nem előlegezte. Ehhez képest a terhelt - egyébként helyesen - meg is állapította, hogy ezen ügyben a végrehajtás szünetel.

A Vht. 52. és 54. §-a szerinti rendelkezésekből pedig értelemszerűen következik, hogy amennyiben a végrehajtás szünetel, annak tartama alatt a végrehajtó végrehajtási cselekményt nem foganatosíthat; így a bírósági végrehajtási díjszabásról szóló 14/1994. (IX.8.) IM rendelet (Dsz.) 1. § (1) bekezdése alapján - egyébként a végrehajtás foganatosításáért megillető - munkadíjra, költségtérítésre sem tarthat igényt.

Az irányadó tényállás alapján a pénzügyintézet nem csak a Vh. 1009/96., hanem a Vh. 685/1997. számú ügyben fennálló tartozásra is kiterjedően bejelentette, hogy az adós a tartozását (a pénzügyintézet által a Vh. 685/1997. számú ügyben előlegezett végrehajtási költségekkel együtt) megtérítette.

Kétségtelen, hogy a terhelt mindezzel (a jogi előírásokkal és a végrehajtást kérő pénzügyintézet bejelentésével) tisztában volt.

Ennek ellenére a terhelt a pénzügyintézet bejelentését követően

- (a Vht. hivatkozott rendelkezéseinek megszegésével) a Vh. 1009/1996. számú ügyet a szünetelésből visszavette; majd ebben az ügyben többször, díjjegyzék nélkül a pénzügyintézetet az - általa felszámított - őt meg nem illető végrehajtási költségelőleg megfizetésére hívta fel;
- ezen költség biztosítására a kiegyenlített tartozású Vh.685/1997. számú ügyből az adósnak egyébként visszajáró összeget lefoglalta, és átvezette a Vh. 1009/1996. számú ügybe;
- a különbözet megfizetésére, díjjegyzék nélkül az adóst felhívta, a behajtása iránt az adóssal szemben letiltást bocsátott ki; majd
- bírósági határozatokban foglaltak ellenére az adóst ismét felhívta a költség megfizetésére.

Mindezek alapján kétségtelen, hogy a terhelt jogtalan hátrány okozása és jogtalan előny szerzése céljából cselekedett, amikor - mind a Vh. 1009/1996., mind pedig a Vh. 685/1997. számú ügyben - a Vht., a Dsz., a Bvüsz. rendelkezéseivel szemben, valamint a polgári bíróság határozataiban foglaltakat figyelmen kívül hagyva, ekként hivatali kötelességét megszegve, lefoglalás és letiltás foganatosításával olyan költség, saját javára történő megfizetése végett intézkedett, ami őt ezen végrehajtási ügyekben jogszerűen nem illette meg.

Az indítványban foglaltak kapcsán rámutat a Legfelsőbb Bíróság, hogy

- a Dsz. értelmében kétségtelen, hogy a végrehajtót a végrehajtási cselekmények eredményességétől függetlenül megilleti a munkadíj (stb.), azonban ez nyilvánvalóan csak a jogszerű végrehajtási cselekmények esetében van így;
- a Vht. 84., 86. §-a értelmében - figyelemmel a 89-96. §-ai szerinti mentességekre - kétségtelen, hogy a végrehajtó lefoglalhatja az adós olyan ingóságát, amelyről valószínűsíthető, hogy az adós tulajdonában áll; erre azonban - azon túlmenően, hogy jelen esetben ingatlan-végrehajtásról volt szó - a Vht. 87. § (2) bekezdése alapján csak a követelés erejéig van lehetőség; jelen ügyben pedig a végrehajtó a lefoglalásról pontosan tudta, hogy a követelést az adós már kiegyenlítette.

A tényállás 2. pontjában írt magatartásával a terhelt a következő jogsértéseket vétette.

A Vht. 141. §-a szerint az ingatlant rendszerint árverésen kell értékesíteni.

A Vht. 156. § (1) bekezdése alapján az első árverés sikertelenségének megállapításától számított 3 hónapon belül - a végrehajtó által kitűzött időpontban - második árverést kell tartani; a (3) bekezdés alapján pedig a második árverésen a korábbi árverési vevő nem árverezhet.

A Vht. 158. § (1) bekezdése alapján, ha a második árverés is sikertelen volt, a végrehajtást kérő (ez esetben az **U. Rt.**) az árverési jegyzőkönyv kézhezvételétől számított 15 napon belül az ingatlant a becsérték felének megfelelő összeg fejében átveheti. A Vht. 158. § (2) bekezdése értelmében akkor biztosított a becsérték felét meghaladó legmagasabb árajánlatot tevő számára az ingatlan átvétele, ha már az első árverésen, mint a több végrehajtást kérők egyike volt.

Az irányadó tényállás alapján kétségtelen, hogy a terhelt 1997. április 14-én „első”, majd május 12. napján „második” árverést tartott; s miután utóbbi is sikertelen maradt a terhelt - egyébként helyes - felhívására a végrehajtást kérők közül egyedül az **U. Rt.** jelentette be a terhelt által kitűzött ingatlanátadási időpontra (1997. szeptember 5.) az ingatlan, becsérték feléért való átvételi szándékát.

B. S. végrehajtást kérő nyilvánvalóan nem lehetett alanya az 1997. április 14-i, illetve május 12-i árverésnek, mivel kérelmét a bíróság csak 1997. szeptember 11. napján látta el végrehajtási záradékkal. Ehhez képest - értelemszerűen - már nem „szólhatott” volna bele az **U. Rt.** részére történő ingatlan átadásba/átvételbe.

Következésképpen a terheltnek nem volt törvényi lehetősége arra, hogy

- 1997. szeptember 26-ára újabb árverést tűzzön ki és tartson; hanem - amint azt később több polgári bírósági határozat is megállapította - az adósok ingatlanát 1/1 tulajdoni részben, 1997. szeptember 5-i hatállyal át kellett volna adnia az **U. Rt.**-nek;
- az 1997. szeptember 26-i árverésen lehetőséget biztosítson **B. S.**-nek az árverezésre, és az **U. Rt.**-nek csak az ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét; míg **B. S.**-nek, mint árverési vevőnek az ingatlan másik $\frac{1}{2}$ tulajdoni részét adja át.

A terhelt az ezen törvényi előírásokat megszegő végrehajtási intézkedéseit követően - részben már a jogsértést megállapító polgári bírósági határozatok ismeretében is, így azokkal ellentétben - az adott ingatlan (egyébként **B. S.** részére árverési vételi hatállyal átadott) $\frac{1}{2}$ tulajdoni részére, egy másik (szintén az **U. Rt.** végrehajtást kérő igényére indult) ügyben újabb (1999. május 12-i) árverést tűzött ki; melyen az $\frac{1}{2}$ tulajdoni részt az **U. Rt.**-nek, mint árverési vevőnek adta át.

Ezt követően a terhelt

- az **Ü. Rt.**, mint árverési vevő részére a Vht. rendelkezéseivel ellentétesen történt $\frac{1}{2}$ tulajdoni átadás kapcsán, ennél fogva jogellenesen, valamint díjjegyzék nélkül hívta fel az **Ü. Rt.**-t - az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés címén - végrehajtási költség megfizetésére; majd
- a polgári bírósági határozatok ismeretében, illetve azokkal is ellentétben jogellenesen intézkedett a Földhivatalnál a (már az **Ü. Rt.** javára bejegyzett) tulajdoni állapot adós javára való visszaváltoztatása, továbbá az adott ingatlanhányadra vonatkozó újabb árverés kitűzése iránt.

Mindezek alapján kétségtelen, hogy a terhelt jogtalan hátrány okozása és jogtalan előny szerzése céljából cselekedett, amikor az **Ü. Rt.**, mint végrehajtást kérő esetében a végrehajtói jogosítványokat rendeltetésellenesen gyakorolva, esetenként a Vht. rendelkezéseit kifejezetten megszegve, valamint a polgári bíróság határozataiban foglaltakat figyelmen kívül hagyva, ekként hivatali kötelességét megszegve szabálytalanul árveréseket tűzött ki, tartott, s azok következményeként az eredeti állapot visszaállítása iránt, valamint („ingatlan-nyilvántartásba való bevezetés” címén) olyan költség saját javára történő megfizetése végett intézkedett, ami őt jogszerűen nem illette meg.

Az indítványban foglaltak kapcsán rámutat a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a Bvüsz. 26. § (1) bekezdése alapján kétségtelen, hogy ha több végrehajtási ügyben csak az adós személye azonos, akkor az ügyeket - figyelemmel a 27. § (1) bekezdésére - nem egyesíteni, hanem egymáshoz csatolni kellett. Jelen ügyben azonban e rendelkezések közömbösek, mivel nem arról van szó, hogy az **Ü. Rt.**, mint végrehajtást kérő Vh.32.637/1993. számú ügyében folyó végrehajtásba újabb végrehajtási ügyet (így a Vh.1147/1997., valamint a Vh.32.608/1994. számút) be kellett-e vonni, hanem arról hogy a Vh.32.637/1993. számú ügyben a végrehajtást az 1997. szeptember 5-i ingatlanátadással kellett volna befejezettnek venni. A terhelt pedig az említett intézkedéseivel ennek ellenére cselekedett az újabb végrehajtási ügyekbe bocsátkozások révén.

Végül - összegzésképpen - kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a terhelt, mint végrehajtó a tényállás mindkét pontja szerinti magatartása során folyamatosan olyan eljárási cselekményeket végzett, melyek sem a végrehajtáskérők igényének, sem az adósok érdekének nem feleltek meg, s erre számára a Vht.-ben meghatározott, betartandó eljárási rend sem biztosított törvényi lehetőséget. Tevékenysége minden esetben azt célozta, hogy jogtalan alapon magának előnyt - nyereséget - biztosítson, illetve szerezzen.

Ekként a Legfelsőbb Bíróság - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul, azzal hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2008. április 22.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Márki Zoltán s.k.
előadó bíró, Dr. Akác József s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bíróági tisztviselő
N-né TH